

Obujanje zgodovinskega spomina: SEM@S – Sharing European Memories At School

Nina Svetelj, Mestna knjižnica Kranj

V zadnjih desetletjih se v Evropi poraja koncept spomina, ki po eni strani obuja zavest lokalne skupnosti ali potrjuje narodno preteklost, hkrati pa je odziv na proces globalizacije. Po drugi strani je 20. stoletje doživelo številne konflikte (vojne, koncentracijska taborišča, izgone, atomske bombe, manjšine itd.), ki jih je treba nadalje preučevati in tolmačiti zunaj okvirov uradne razlage zgodovine.

Comeniusov projekt SEM@S (Sharing European Memories At School) želi raziskati načine vpeljevanja spomina v učenje zgodovine, kar naj bi pripomoglo k razumevanju zgodovinskih procesov in spodbudilo kritično razmišljanje v zvezi z zgodovinskimi dogodki.

Slovenski partner pri projektu SEM@S je Mestna knjižnica Kranj v sodelovanju z Gimnazijo Kranj. V Mestni knjižnici Kranj imamo obsežno domoznansko zbirko, zato smo se odločili, da bomo obravnavali industrializacijo Kranja in naše gradivo izkoristili kot teoretično podlago za nadaljnje raziskovanje. Industrializacija Kranja je pomembna tema, ki je ni v učnem načrtu, čeprav je bilo mesto Kranj v času med obema vojnama med najbolj industrijsko razvitimi mesti v tem delu Evrope. Industrializacija je spremenila mesto in način življenja ljudi. Zanimajo nas predvsem osebne zgodbe, ki jih bomo nato umestili v zgodovinski okvir. Tema je pomembna tudi kot pokazatelj povezovanja Evrope, saj je večina kapitala, vloženega v razvoj industrije, prihajala iz drugih evropskih držav.

S projektom SEM@S želimo v pouk zgodovine vpeljati novo metodologijo, ki bo dala prostor osebnemu zgodovinskemu spominu. Na ta način bodo postale dostopne tudi tiste teme bližnje preteklosti, ki so bile do sedaj zapostavljene. Metodologija je razdeljena v več stopenj. V prvi stopnji se dijaki seznajajo s splošnimi koncepti ter spoznajo razlike med spominom in zgodovino izbranega obdobja. Druga stopnja je osredotočena na intervju (tehnike intervjuja in njegovo izvedbo). V tretji stopnji se posvetijo analizi in povzetku zgodovinskega obdobja in spomina nanj. Povzetki bodo vir za primerjavo zgodovinskih tem med državami, zato je ena od nalog dijakov tudi njihov prevod v angleščino. Četrta stopnja je namenjena ustvarjalnosti dijakov, ki imajo proste roke pri

predstavitvi obravnavane teme. V zadnji stopnji metodologije dijaki delijo medsebojne izkušnje z dijaki drugih sodelujočih držav in na ta način širijo osebne spomine svojih intervjuvancev z različnih delov Evrope.

V Gimnaziji Kranj delo poteka v dveh razredih. Dijaki so razdeljeni v dve skupini. Prva skupina je že obdelala zgodovinsko ozadje in naredila plakate za razstavo, ki je bila v prostorih Mestne knjižnice Kranj. Razstava je bila zanimiva za prebivalce Kranja, saj se je dotikala zgodovine, ki so jo mnogi sami doživeli oziroma čutili njene posledice. Pri raziskovanju zgodovinskega ozadja smo povezali več organizacij, ki se na tak ali drugačen način ukvarjajo z zgodovino. Poleg knjižničarjev Mestne knjižnice Kranj so nam pri zbiranju podatkov pomagali tudi v Gorenjskem muzeju. Za dijake so pripravili predstavitev obdobja industrializacije Kranja in največjih tovarn tega obdobja. Ogledali so si lahko nekaj izdelkov, ki so jih takrat proizvajali. V Zgodovinskem arhivu Ljubljana, (Enota za Gorenjsko Kranj) so poleg video materiala pripravili dokumente, pogodbe, razglednice, načrte in delavske knjižice, ki so jih nato dijaki pregledali in med njimi izbrali gradivo, ki ga bodo uporabili pri končnem izdelku. Druga skupina dijakov je na podlagi zbranih zgodovinskih dejstev sestavila in izvedla intervjuje s svojimi starši in starimi starši. Intervjuje so posneli s tehnično pomočjo strokovnjaka iz OpenLaba (interdisciplinarno mladinsko tehnološko središče za Gorenjsko). V končnem izdelku, ki bo v obliki kratkega dokumentarnega filma, bodo dijaki združili zgodovinska dejstva in osebne zgodovinske spomine ter jih kritično ovrednotili.

Ostali partnerji projekta SEM@S prihajajo iz Španije, Italije, Velike Britanije, Norveške in Poljske. V vsaki državi obravnavajo drugačno temo, ki je pomembna tako lokalno, kot tudi globalno. Posamezne šole bodo z angleškimi povzetki,

končnimi izdelki in s pripovedovanjem o osebnih izkušnjah svoje doživljanje projekta delile s šolami iz drugih držav.

Projekt se bo zaključil konec leta 2012. Rezultat pa bo izdelana metodologija, ki bo kot izbirna vsebina prosto dostopna za izvajanje pri pouku. Vabimo vas, da si več preberete

na spletni strani projekta SEM@S ter spletni strani Mestne knjižnice Kranj in sledite razvoju dogodkov:

<http://www.memoriesatschool.eu/lang/sk>

<http://www.kr.sik.si/aktualno/projekti/semas/>

